

Advanced Issues of European Law: EU Enlargement of 2004 and its Impact on Candidate Countries

Od 26. veljače do 6. ožujka u dubrovačkom Interuniverzitetskom centru održan je međunarodni seminar iz područja europskog prava. Katedra Europskoga javnog prava organizirala je skup na kojemu su sudjelovali mnogi ugledni predavači i stručnjaci, a sve je to mogla pratiti i cijela seminarska grupa iz Europskoga javnog prava.

Seminar pod naslovom "EU Enlargement of 2004 and its Impact on Candidate Countries" sastojao se od dva dijela. Prvi dio, od ponedjeljka do petka, sastojao se od jutarnjih predavanja i poslijepodnevni prezentacija. Posljednja dva dana bila su pak posvećena simpoziju pod naslovom "National Legal Concerns in Negotiating Accession to the EU", na kojem se oblik rasprave izmijenio iz klasičnih predavanja s pitanjima i komentarima slušača u nešto više nalik okruglom stolu. Tome su odgovarale i teme, jer su bile nešto uže i specifičnije.

Osim stručnjaka iz Hrvatske i inozemstva, predavača, prezentatora, stručnjaka iz različitih znanstvenih instituta i Ministarstva europskih integracija, na seminaru je bilo i tridesetak studenata Pravnog fakulteta u Zagrebu, seminarista Europskog javnog prava.

Već prvi dan počeo je ozbiljno, predavanjima oksfordskog profesora Stephena Weatherilla i njegova kolege s pravnog fakulteta Sveučilišta Michigan, Daniela Halberstama. Njihova su se predavanja sjajno nadopunila. Dok je Weatherill govorio o kompetencijama odnosno ovlastima Europske unije i zemalja članica, Halberstam je nastavio zanimljivom raspravom o temi federalizma i različitih načina raspodjele ovlasti u federalnim zajednicama.

Zdenek Kühn s Karlova sveučilišta u Pragu održao je dva predavanja o prvim iskustvima njegove zemlje nakon što je u svibnju prošle godine postala punopravnom članicom Europske unije. Sudeći prema njegovim zaključcima, čini se da će proći još neko vrijeme prije nego se pravna struka privikne na promjene koje donosi europsko pravo i ovlast Europskog suda. Dio seminarista Europskoga javog prava uskoro će se bolje upoznati s prof. Kühnom i njegovim studentima u sklopu zajedničkog seminara o pravu jednakosti u tranziciji, koji će dijelom biti na Internetu.

Peter Orebech, profesor na Sveučilištu u Tromsøu, vratio se pak korak unatrag i pokušao potražiti odgovor na pitanje što je zapravo Europska unija - država, federacija, obična međunarodna organizacija...? Pitanje je složnije nego što se na prvi pogled čini, a odgovor koji odaberemo mogao bi mnogo značiti zemljama poput Hrvatske, ali i Orebechove Norveške, koje se očekuje - u njihovu slučaju još jedan, a u našem prvi - referendum o ulasku u Uniju. Čemu, naime, pristupamo?

Indicij za odgovor na to pitanje je i odnos Europskog suda i nacionalnih sudova, o čemu je govorila Monica Claes sa Sveučilišta u Maastrichtu. Koja je uloga nacionalnih sudova u primjeni europskih prava i koliko ograničenje predstavljaju nacionalni ustavi?

Najavljenog Advocate Generala Europskog suda pravde, Miguela Poiarasa Madura (jednog od stalnih sudionika konferencija i simpozija koje organizira Katedra za europsko javno pravo) zamijenio je njegov suradnik (referendaire) Felix Ronkes Agerbeek. On je održao dva predavanja i iznenadio posljednjega dana sudionike time što je umjesto klasičnog predavanja jednostavno pozvao sve da mu postave pitanja o svemu što ih zanima iz prakse Europskog suda. Unatoč jutarnjem terminu, pitanja nije izostalo tako da je barem nekolicina studenata koji si utvaraju da će jednog dana raditi Agerbeekov posao otišla bogatija za pokoju spoznaju.

Sigmar Stadlmeier sa Sveučilišta u Linzu također je ostavio dobar dojam, ne samo sadržajem prezentacija nego i neobično dobro uvježbanim i koherentnim izlaganjima. Jedno od njih bavilo se zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom EU i mogućnostima zajedničke obrane, dok je drugo bilo velik odmak od ostalih izlaganja: radilo se o pravom malom treningu u "marketingu" Europske unije. Preporučavajući iskustva Austrije otprije deset godina, Stadlmeier je dao upute o tome kako najlakše uvjeriti široku javnost da zaokruži "da" na referendumu o ulasku u Europsku uniju (uz impliciranu, ali prilično jasnu poruku: ne pravite se previše pametni).

Predavanja su držali i domaćini, prof. Siniša Rodin i prof. Tamara Čapeta. Prof. Rodin je govorio o mogućem širenju jurisdikcije Europskog suda u području ljudskih prava te o učinku ugovora o pridruživanju u praksi europskog suda, a prof. Čapeta o indirektnom učinku europskog prava te o promjenama u sustavu pravnih izvora europskog prava.

Popodnevne "prezentacije istraživanja" bile su zamišljene kao prostor mladim znanstvenicima da predstavljaju svoja istraživanja, odnosno područja za koja su se specijalizirali, te da ih prodiskutiraju s publikom. Među prezentatorima bila je i Tamara Perišin s Katedre za europsko javno pravo s temom o uravnoteženju nacionalnog suvereniteta i slobode kretanja dobara u Europskoj uniji. Vrlo živahnu raspravu izazvala je i tema Irene Michelzon, kandidatkinje za doktorat na pariškom Sveučilištu Pantheon-Assas, o tome treba li Europskoj uniji zajednički građanski zakonik.

Pretposljednog dana seminara dekan Pravnog fakulteta u Zagrebu prof. Branko Smerdel otvorio je simpozij, čija je glavna tema bila pregovaranje o ulasku u Europsku uniju. Uz inozemne predavače koji su govorili o iskustvima svojih zemalja, svoj su doprinos dali i profesori našeg fakulteta.